

ДНІПРОВСЬКИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ СУД

Провадження № 11-кп/803/193/24

Справа № 203/2507/15-к

Суддя у 1-й інстанції - Католикян М. О.

Суддя у 2-й інстанції - Пістун А. О.

УХВАЛА ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

16 травня 2024 року

м. Дніпро

Колегія суддів Судової палати з розгляду кримінальних справ Дніпровського апеляційного суду у складі:

головуючого судді

Пістун А.О.,

суддів

Іванченка О.Ю., Руденка В.В.,

за участю секретаря

судового засідання

Легкої Ю.В.,

прокурора

Заворотної О.В.

обвинувачених

Науменка В.О. (в режимі відеоконференції),

Ботвінова Р.Г.

захисників

Кречетникової О.А., Кравець І.М.

розглянувши у відкритому судовому засіданні кримінальне провадження, внесене до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № 42015040000000197, за апеляційною скаргою прокурора у кримінальному провадженні Заворотної Олени на вирок Кіровського районного суду м. Дніпропетровська від 14 грудня 2022 року щодо

Науменка Віктора Олексійовича, 04 грудня 1962 року народження, який народився у м. Караганда (Казахстан), громадянина України, який проживає за адресою: м. Дніпро, вул. Тихвінська, 85, раніше не судимого,

обвинуваченого у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 171, ч. 2 ст. 28, ч. 2 ст. 294, ч. 2 ст. 28, ст. 340 КК України, та

Ботвінова Ростислава Геннадійовича, 27 грудня 1973 року народження, який народився у м. Кривий Ріг Дніпропетровської області, громадянина України, який проживає за адресою: м. Дніпро, вул. Фабрично-Заводська, 30/3, раніше не судимого,-

обвинуваченого у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 171, ч. 2 ст. 28, ч. 2 ст. 294, ч. 2 ст. 28, ст. 340 КК України, -

ВСТАНОВИЛА:

Обставини, встановлені рішенням суду першої інстанції, короткий зміст оскарженого рішення.

Вироком Кіровського районного суду м. Дніпропетровська від 14 грудня 2022 року Науменка Віктора Олексійовича та Ботвінова Ростислава Геннадійовича, кожного окремо,

визнано невинуватими у пред'явленому обвинуваченні за ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 171, ч. 2 ст. 28, ч. 2 ст. 294, ч. 2 ст. 28, ст. 340 КК України, та виправдано їх на підставі п. 3 ч. 1 ст. 373 КПК України – у зв'язку із не доведенням того, що в діянні кожного з обвинувачених є склад кримінального правопорушення.

Вирішено питання про долю речових доказів.

Згідно із обвинувальним актом, Науменко В.О. обвинувачується у наступному:

Відповідно до рішення Дніпропетровської обласної ради від 12.11.2010 №4-1/VI Науменко В.О. займав посаду заступника голови ради, мав 3 ранг посадової особи місцевого самоврядування другої категорії посад.

Відповідно до своєї посадової інструкції, затвердженої 21.05.2013 головою Дніпропетровської обласної ради, Науменко В.О. здійснював керівництво діяльністю відділів виконавчого апарату обласної ради: комунального господарства та комунальної власності, з питань взаємодії з правоохоронними та контролюючими органами.

Крім того, Науменко В.О. у межах своїх функціональних повноважень координував діяльність облради щодо взаємодії з управлінням Служби безпеки України у Дніпропетровській області, Головним управлінням Міністерства внутрішніх справ України в Дніпропетровській області та іншими.

У силу свого освітньо-кваліфікаційного рівня та службового статусу Науменко В.О. достовірно ознайомлений з такими положеннями актів національного та міжнародного права:

- статтею 11 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, ратифікованою Верховною Радою України 17.07.1997, відповідно до якої кожен має право на свободу мирних зібрань і свободу об'єднання з іншими особами, включаючи право створювати профспілки та вступати до них для захисту своїх інтересів; здійснення цих прав не підлягає жодним обмеженням, за винятком тих, що встановлені законом і є необхідними в демократичному суспільстві в інтересах національної або громадської безпеки, для запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я чи моралі або для захисту прав і свобод інших осіб;
- пунктом 9 розділу «В» Керівних принципів Організації з безпеки і співробітництва в Європі, відповідно до якого національне законодавство у сфері свободи зібрань має відповідати міжнародним документам, ратифікованим цією державою; визначення законності національних законів також здійснюється у їхньому контексті; тлумачення та виконання національного законодавства також має узгоджуватися з відповідним міжнародним та регіональним правом;
- статтею 3 Конституції України, відповідно до якої людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю; права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави; держава відповідає перед людиною за свою діяльність; утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави;
- статтею 39 Конституції України, відповідно до якої громадяни мають право збиратися мирно, без зброї і проводити збори, мітинги, походи і демонстрації, про проведення яких завчасно сповіщаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування; обмеження щодо реалізації цього права може встановлюватися судом відповідно до закону і лише в інтересах національної безпеки та громадського порядку – з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей;
- частинами першою, другою статті 19 Конституції України, відповідно до яких ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством; органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України;
- статтею 2 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», відповідно до якої основними завданнями місцевих державних адміністрацій є: виконання Конституції,

законів України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, інших органів виконавчої влади вищого рівня; законність і правопорядок, додержання прав і свобод громадян; взаємодію з органами місцевого самоврядування; реалізацію інших наданих державою, а також делегованих відповідними радами повноважень; в своїй діяльності у відповідності до вищезазначеного Закону місцеві державні адміністрації діють на засадах відповідальності перед людиною і державою за свою діяльність; верховенства права; законності; пріоритетності прав людини.

Відповідно до Загальної декларації прав людини, ухваленої 10.12.1948 Генеральною Асамблеєю ООН та ратифікованою в Україні 1973 року, гарантується право захисту фундаментальних прав людини, що порушуються. Відповідно до преамбули Загальної декларації прав людини: «...необхідно, щоб людина не була змушена вдаватися до останнього засобу до постанови проти тиранії і гноблення...». Ці норми міжнародного права, ратифіковані Україною, гарантують кожній людині, права якої перестають охоронятися законом, і якщо існує загроза тиранії та гноблення з боку держави, вдатися як до засобу крайньої необхідності, до усіх можливих способів захисту своїх прав та своєї людської гідності.

19 січня 2014 року ініціативною групою громадян, зокрема Соболев І.В. та Безотосним Ю.П., ініційовано проведення мирного групового протесту проти політичного режиму, очолюваного Януковичем В.Ф., з метою привернення уваги громадськості до необхідності євроінтеграції України, посилення боротьби із корупцією в органах державної влади, судах і прокуратурі, висловлення підтримки учасникам мирних акцій протесту, що проводилися на Майдані Незалежності у м. Києві. Масові заходи заплановано у формі проведення мітингу, починаючи від 12:00 год. 26.01.2014 на майданчику біля пам'ятника В. Чкалову, розташованого у парку ім. Л. Глоби у м. Дніпропетровську, з подальшим пішим походом за маршрутом «пр. Карла Маркса – вул. Серова – сквер ім. Леніна – майданчик біля музею «Парк ракет», розташований на перехресті пр. Кірова та пр. Пушкіна у м. Дніпропетровську», тобто біля будівель Дніпропетровської обласної ради та Дніпропетровської обласної державної адміністрації.

25 січня 2014 року Соболев І.В. та Безотосним Ю.П. з метою проведення мирного групового протесту проти політичного режиму, очолюваного Януковичем В.Ф., повідомлено Дніпропетровську міську раду про проведення масового збору та ходи, починаючи від 12:00 год. 26.01.2014 на майданчику біля пам'ятника В. Чкалову, розташованому у парку ім. Л. Глоби у м. Дніпропетровську, з подальшою пішою ходою за маршрутом «пр. Карла Маркса – вул. Серова – сквер ім. Леніна – майданчик біля музею «Парк ракет», розташований на перехресті пр. Кірова та пр. Пушкіна у м. Дніпропетровську», тобто біля будівель Дніпропетровської обласної ради та Дніпропетровської обласної державної адміністрації.

У період від 19.01.2014 по 24.01.2014 заступник голови Дніпропетровської облдержадміністрації Ботвінов Р.Г., заступник голови Дніпропетровської обласної ради Науменко В.О., а також Волович Данило Абрамович, Сотніков Володимир Ісакович, Продан Ігор Анатолійович за невстановлених обставин, отримавши інформацію про планування зазначеного вуличного походу, заперечуючи кожен цілі їх проведення в силу особистої підтримки політичного режиму, очолюваного Януковичем В.Ф., та будучи кожен переконаний в необхідності незаконного, всупереч статті 39 Конституції України, припинення цієї законної мирної акції протесту, вступили в попередню змову на організацію масових заворушень із застосуванням насильства над учасниками законного мирного вуличного походу з кінцевою метою їх силового усунення з території, що прилягає до будівель Дніпропетровської обласної ради та Дніпропетровської обласної державної адміністрації, розташованих відповідно у будівлях №№1, 2 по пр. Кірова у м. Дніпропетровську, і незаконного перешкоджання проведенню вуличного походу.

Способами масових заворушень та перешкоджання проведенню законного мирного вуличного походу із зазначеної території визначено нанесення ударів, побоїв, заподіяння тілесних ушкоджень різного ступеню тяжкості учасникам походу, у тому числі із застосуванням заздалегідь пристосованих для нанесення тілесних ушкоджень предметів –

дерев'яних прутів.

Цього ж дня Волович Д.А. та Сотніков В.І. з відома Ботвінова Р.Г. та Науменка В.О. залучили для участі у масових заворушеннях Олійника С.В., Шевченка Р.Б. та інших невстановлених осіб чоловічої статі у кількості не менше трьохсот. У свою чергу Продан І.А. з відома Воловича Д.А., Сотнікова В.І., Ботвінова Р.Г. та Науменка В.О. для участі у масових заворушеннях залучив не менш ніж п'ятдесят осіб чоловічої статі.

24, 25, 26 січня 2014 року (більш точні дані щодо часу досудовим слідством не встановлено) заступник голови Дніпропетровської обласної ради Науменко В.О., виходячи за межі владних повноважень, не маючи на те права, діючи в межах попередньої змови з Ботвіновим Р.Г., Воловичем Д.А., Сотніковим В.І., Проданом І.А., з метою створення умов для вчинення залученими особами масових заворушень із застосуванням насильства до учасників законного мирного вуличного походу проти політичного режиму, очолюваного Януковичем В.Ф., та перешкоджання проведенню цього вуличного походу, забезпечив безперешкодний доступ до будівлі Дніпропетровської обласної ради, розташованої за адресою: м. Дніпропетровськ, пр. Кірова, 2, Олійнику С.В., Шевченку Р.Б. та іншим невстановленим особам, залученим для участі у масових заворушеннях, і забезпечив їх розміщення у приміщенні КП «Ідальня №810» Дніпропетровської обласної ради.

24 та 26 січня 2014 року Волович Д.А. та Сотніков В.І., виконуючи умови попередньої змови з Ботвіновим Р.Г. і Науменком В.О., повідомили Шевченку Р.Б., Олійнику С.В., Цевану Е.Є., Гулівцю Р.В., Коваленку А.Б. та іншим залученим особам про те, що завданням кожного з них є:

- здійснення масових заворушень із застосуванням ударів, побойв, заподіяння тілесних ушкоджень різного ступеню тяжкості учасникам законного мирного вуличного походу, здійснюваного з метою висловлення протесту проти політичного режиму, очолюваного Януковичем В.Ф. на території, що прилягає до будівель Дніпропетровської обласної ради та Дніпропетровської облдержадміністрації, зокрема із застосуванням заздалегідь пристосованих для нанесення тілесних ушкоджень предметів – дерев'яних прутів, з метою фізичного усунення учасників протестної акції із зазначеної території і у такий спосіб перешкоджання її проведенню;
- перешкоджання професійній діяльності журналістів засобів масової інформації, що фіксуватимуть проведення зазначеного законного мирного вуличного походу, у спосіб нанесення цим журналістам ударів, побойв, заподіяння тілесних ушкоджень, зокрема із застосуванням заздалегідь пристосованих предметів – дерев'яних прутів, з метою запобігти розповсюдженню у засобах масової інформації даних про наявність протестних настроїв проти політичного режиму, очолюваного Януковичем В.Ф.

Воловичем Д.А. та Сотніковим В.І. кожній залученій до масових заворушень особі обіцяно грошову винагороду залежно від ступеню участі кожного, а також надання безкоштовного харчування.

26 січня 2014 року, у період між 13:00 та 14:00 Олійника С.В., Шевченка Р.Б. та інших залучених осіб у кількості не менше трьохсот, розміщених в приміщенні Дніпропетровської обласної ради, за невстановлених обставин забезпечено дерев'яними прутами для їх застосування при завданні ударів, побойв, тілесних ушкоджень учасникам законного мирного вуличного походу проти політичного режиму, очолюваного Януковичем В.Ф.

Особами, залученими до участі в масових заворушеннях узгоджено застосування обумовленого слова «Богородиця» для ідентифікації одне одного.

26 січня 2014 року заступник голови Дніпропетровської облдержадміністрації Ботвінов Р.Г., являючись відповідальним черговим по облдержадміністрації, діючи в межах попередньої змови з Науменком В.О., Воловичем Д.А., Сотніковим В.І. та Проданом І.А., з метою створення умов для вчинення залученими особами масових заворушень із застосуванням насильства до учасників законного мирного вуличного походу проти політичного режиму, очолюваного Януковичем В.Ф., та перешкоджання проведенню цього вуличного походу, діючи у порушення статті 39 Конституції України

виходячи за межі владних повноважень, не маючи на те права, забезпечив доступ до будівлі Дніпропетровської облдержадміністрації, розташованої за адресою: м. Дніпропетровськ, пр. Кірова, 1, зокрема до актового залу будівлі, Шевченку Р.Б., Олійнику С.В. та іншим нестановленим особам у кількості не менше ніж триста, які мали при собі предмети, заздалегідь пристосовані для нанесення тілесних ушкоджень – дерев'яні прутки, якими їх забезпечили в приміщенні Дніпропетровської обласної ради за вищезазначених обставин, металеві прутки та труби, інші нестановлені предмети, підшукані ними самостійно.

Тим самим Ботвінов Р.Г. умисно забезпечив розташування зазначених осіб в умовах, що уможливають раптовість і злагодженість силового усунення учасників законного мирного вуличного походу з території, що прилягає до будівель Дніпропетровської обласної ради та Дніпропетровської облдержадміністрації.

26 січня 2014 близько 15:00, після закінчення законного мирного мітингу біля пам'ятника В. Чкалову у парку ім. Л. Глоби у м. Дніпропетровську, учасники масового заходу та журналісти засобів масової інформації, що знаходилися при виконанні професійних обов'язків – здійснювали фіксацію протестних настроїв проти політичного режиму, очолюваного Януковичем В.Ф., перебуваючи у загальній кількості близько 1 000 осіб, рухаючись до майданчика, розташованого біля музею «Парк ракет», повз будівлі Дніпропетровської облдержадміністрації та Дніпропетровської обласної ради, помітили наявність у приміщенні та на внутрішньому подвір'ї Дніпропетровської облдержадміністрації сторонніх осіб у кількості не менше трьохсот, з предметами, явно пристосованими для нанесення тілесних ушкоджень – дерев'яними прутками, металевими прутками та трубами.

Учасниками законного мирного протестного заходу висунуто вимоги керівництву Дніпропетровської облдержадміністрації, зокрема заступнику голови облдержадміністрації Ботвінову Р.Г., який перебував біля входу у будівлю облдержадміністрації, про усунення з території та приміщення державної установи зазначених сторонніх осіб, озброєних дерев'яними та металевими прутками, металевими трубами.

Ботвінов Р.Г., діючи в межах попередньої змови з Науменком В.О., Воловичем Д.А., Сотніковим В.І., Проданом І.А., переслідуючи мету організації масових заворушень із застосуванням насильства проти учасників законного мирного вуличного походу біля будівель Дніпропетровської обласної ради та Дніпропетровської облдержадміністрації, достовірно знаючи про те, що під час реалізації такої мети до учасників законного мирного вуличного походу буде застосовано фізичне насильство тими особами, усунення яких з будівлі державного органу вимагають протестувальники, зазначені вимоги свідомо проігнорував.

26 січня 2014 року, близько 15:00, реалізуючи умови попередньої змови між собою, Волович Д.А., Сотніков В.І., Продан І.А., з відома Ботвінова Р.Г. та Науменка В.О. організовано вивели з приміщення Дніпропетровської облдержадміністрації зазначених осіб у кількості не менше трьохсот, залучених до участі в масових заворушеннях, розподіливши їх на групи у кількості від тридцяти до сорока осіб кожна, організували їх масовий силовий виступ проти учасників зазначеного вуличного походу, та протягом періоду від 15:30 до 18:00 надали не менше 4-х разів вказівки залученим особам про застосування ударів, побоїв, заподіяння тілесних ушкоджень різного ступеню тяжкості учасникам вуличного походу та журналістам, зокрема із застосуванням зазначених заздалегідь пристосованих для нанесення тілесних ушкоджень предметів, з метою фізичного усунення останніх від будівель Дніпропетровської обласної ради та Дніпропетровської облдержадміністрації, остаточного припинення законного мирного вуличного походу та перешкоджання журналістам у здійсненні фіксації протестних настроїв.

У період від 15:30 до 18:00 Волович Д.А., Сотніков В.І. та очолювані ними Шевченко Р.Б., Олійник С.В. з іншими нестановленими особами, у кількості не менше трьохсот, знаходячись на території, що прилягає до будівель Дніпропетровської обласної

ради та Дніпропетровської облдержадміністрації, масово виступили проти учасників законного мирного вуличного походу, здійснюваного з метою висловлення протесту проти політичного режиму, очолюваного Януковичем В.Ф., та застосували насильство до них, а також до журналістів засобів масової інформації у формі нанесення ударів, побиттів, заподіяння тілесних ушкоджень, зокрема із застосуванням предметів, заздалегідь пристосованих до нанесення тілесних ушкоджень – дерев'яних та металевих прутів, металевих труб, інших невстановлених предметів. Зазначеними злочинними діями зумовлено наступні наслідки для учасників законного мирного вуличного походу та журналістів засобів масової інформації:

- Дубовцеву Валерію Олександровичу спричинено тілесне ушкодження у вигляді сині задньої поверхні грудної клітини, яке за своїм характером відноситься до легких тілесних ушкоджень, що має незначні скороминущі наслідки;

- Бабіну Леоніду Георгійовичу спричинено тілесні ушкодження у вигляді синців, розташовані у лобній та скроневій ділянці ліворуч, передньо-підпахвовій лінії ліворуч проєкції 4 – 5 ребер, які за своїм характером відносяться до легких тілесних ушкоджень, що мають незначні скороминуші наслідки;

- Бондаренку Артему Олеговичу спричинено тілесні ушкодження у вигляді двох синців і зовнішній поверхні правого плеча у верхній третині з переходом частково до середньої третини, по задній поверхні грудної клітини праворуч у верхній третині з переходом на проекцію правої лопатки, які за своїм характером відносяться до легких тілесних ушкоджень, що мають незначні скороминущі наслідки;

- Березі Олександрю Анатолійовичу спричинено тілесні ушкодження у вигляді поверхневої рани ділянки між переніссям, саден виличної ділянки, спинки, крила кінчику носу, які за своїм характером відносяться до легких тілесних ушкоджень, мають незначні скороминущі наслідки;

- Пегарькову Костянтину Володимировичу спричинено тілесні ушкодження у вигляді синців, що розташовані на повіках лівого ока з переходом в надбрівну ділянку, потиличній ділянці ліворуч, тім'яній праворуч, зовнішній поверхні лівого плечевого суглоба надлопаточній області ліворуч, які за своїм характером відносяться до легких тілесних ушкоджень, що мають незначні скороминущі наслідки;

- Хлусову Віталію Андрійовичу спричинено тілесне ушкодження у вигляді синця тильної поверхні правої кисті у основи 5 пальця, яке за своїм характером відноситься до легкого тілесних ушкоджень, що має незначні скороминущі наслідки;

- Лапіну Валерію Володимировичу спричинено тілесні ушкодження у вигляді сад розташованого у скроневій ділянці ліворуч, синців, що розташовані по передній поверхні лівого передпліччя, тильній поверхні лівої кисті, в ділянці обох гомілок та правого стегна, які за своїм характером відносяться до легких тілесних ушкоджень, що мають незначні скороминущі наслідки;

- Рибченку Дмитру Олександровичу спричинено тілесні ушкодження у вигляді рани тім'яно-потиличної ділянки по середині, двох поверхневих ран потиличної області переходом у верхній відділ шиї, які за своїм характером відносяться до легких тілесних ушкоджень, що мають незначні скороминущі наслідки;

- Степаненку Євгену Георгійовичу спричинено тілесні ушкодження у вигляді трьох ділянок осаднення – в лобній ділянці по центру, на спинці носу дещо ліворуч та в проекції правої виличної дуги, які за своїм характером, як кожне окремо, так і у сукупності, відносяться до легких тілесних ушкоджень, що мають незначні скороминувчі наслідки;

- Каченюку Владиславу Михайловичу спричинено тілесні ушкодження у вигляді серйозно-внутрішньо-шкіряних крововиливів – у лобній ділянці по центру, на передній поверхні лівого стегна у середній третині, на передній поверхні обох гомілок у середній та нижній третині; двох саден – у нижній третині обох гомілок на тлі крововиливів, які за своїм характером, як кожне окремо, так і у сукупності відносяться до легких тілесних ушкоджень, що мають незначні скороминущі наслідки;

- Гаркуші Вадиму Миколайовичу спричинено тілесне ушкодження у вигляді садна передній поверхні правої гомілки у нижній третині, яке за своїм характером відноситься

до легких тілесних ушкоджень, що має незначні скороминущі наслідки;

- Балабаю Євгену Віталійовичу спричинено тілесні ушкодження у вигляді синця та садна на його тілі на зовнішній поверхні правої гомілки у середній третині, садна на внутрішній поверхні лівого гомілковостопного суглоба та синця на зовнішній поверхні правого гомілковостопного суглоба з переходом на стопу, які за своїм характером, як кожне окремо, так і у сукупності – відносяться до легких тілесних ушкоджень, що мають незначні скороминущі наслідки;

- Мураховському Артему Олександровичу завдано фізичного болю і не спричинено тілесних ушкоджень;

- журналісту 34-го каналу ПрАТ «ТСД» Петерімову Данилу Сергійовичу спричинено тілесні ушкодження у вигляді синця в проекції лівої лопатки та садна на 4 см ліворуч від синця, які за своїм характером відносяться до легких тілесних ушкоджень, що мають незначні скороминущі наслідки;

- журналісту – головному оператору 34-го каналу ПрАТ «ТСД» Кочету Сергію Анатолійовичу, спричинено тілесне ушкодження у вигляді непроникаючого вогнепального поранення поперекової ділянки праворуч, яке за своїм характером відноситься до легких тілесних ушкоджень, що мають незначні скороминущі наслідки; пошкоджено майно – відеокамеру вартістю 33 519,02 грн.;

- журналісту – редактору ТОВ «Акцент-Медіо» Махнюк Наталії Володимирівні, завдано фізичного болю і не спричинено тілесних ушкоджень, однак пошкоджено майно – відеокамеру вартістю 50 000,00 грн.;

- журналісту – кореспонденту ТОВ «Вісті Мас-Медіа» Маркіну Ярославу Вікторовичу, завдано фізичного болю і не спричинено тілесних ушкоджень, однак пошкоджено майно – ноутбук та 3-G-модем загальною вартістю 7 800,00 грн.;

- журналісту – власному кореспонденту газети «Урядовий кур'єр» Біловицькій Наталії Олександрівні, завдано фізичного болю і не спричинено тілесних ушкоджень, однак пошкоджено майно – жіночу сумку з флешкою загальною вартістю 220,00 грн.;

- журналісту – відеооператору ДП «ТРК СТЕРХ» Гончару Сергію Олеговичу, завдано фізичного болю і не спричинено тілесних ушкоджень, однак пошкоджено майно – відеокамеру вартістю 9 692,40 грн.

Внаслідок масових заворушень із застосуванням насильства до учасників законного мирного вуличного походу з одночасним усуненням їх з території, що прилягає до Дніпропетровської обласної ради та Дніпропетровської облдержадміністрації, такий похід було припинено.

Під час масових заворушень, спрямованих проти учасників законного мирного вуличного походу, внаслідок силового протистояння, зумовленого законним опором учасників вуличного походу, Шевченку Р.Б., Олійнику С.В та іншим невстановленим особам, спричинено тілесні ушкодження працівникам міліції, що вживали заходи до охорони громадського порядку у місці проведення вуличного походу :

- Трушину Едуарду Юрійовичу спричинено тілесні ушкодження у вигляді садна та поверхневої рани на задній поверхні лівого плечового суглоба, які за своїм характером відносяться до легких тілесних ушкоджень, що мають незначні скороминущі наслідки;

- Скрипнику Андрію Валерійовичу спричинено тілесне ушкодження у вигляді синця на спинці носу, яке за своїм характером відноситься до легких тілесних ушкоджень, що мають незначні скороминущі наслідки;

- Бойку Сергію Вікторовичу спричинено тілесні ушкодження у вигляді внутрішньо-шкіряного крововиливу в проекції лівої виличної дуги з переходом на ліву щоку та синця на передній поверхні лівого плеча у середній третині, які за своїм характером, як кожне окремо, так і у сукупності відносяться до легких тілесних ушкоджень, що мають незначні скороминущі наслідки;

- Фомічову Олексію Юрійовичу спричинено тілесні ушкодження у вигляді хімічного опіку шкіри обличчя, садна на лівому крилі носу, які за своїм характером, як кожне окремо, так і у сукупності відносяться до легких тілесних ушкоджень, що мають незначні скороминущі наслідки;

- Ткаченку Дмитру Володимировичу спричинено тілесне ушкодження у вигляді забою правої кисті з синцем на тильній поверхні правої кисті від середньої третини до голівки п'ястих кісток, яке за своїм характером відноситься до легких тілесних ушкоджень, що мають незначні скороминущі наслідки;
 - Носенку Роману Івановичу спричинено тілесні ушкодження у вигляді двох саден, які розташовані на тлі синців – на передній поверхні правої гомілки у верхній та середній третині, садна на зовнішній поверхні правої гомілки у верхній третині з частковим переходом на колінний суглоб, які за своїм характером, як кожне окремо, так і у сукупності відносяться до легких тілесних ушкоджень, що мають незначні скороминущі наслідки;
 - Морару Антону Володимировичу спричинено тілесні ушкодження у вигляді трьох поверхневих різаних ран – на долонній поверхні 3-го пальця правої кисті на проксимальній фаланзі, на тильній поверхні 3-го пальця на нігтьовій фаланзі та 4-го пальця на суглобовій поверхні між нігтьовою та основними фалангами, які за своїм характером, як кожне окремо, так і у сукупності відносяться до легких тілесних ушкоджень, що мають незначні скороминущі наслідки;
 - Лещенку Євгену Павловичу спричинено тілесне ушкодження у вигляді синця на зовнішній поверхні лівої стопи з частковим переходом на підшовну поверхню, яке за своїм характером відноситься до легких тілесних ушкоджень, що має незначні скороминущі наслідки;
 - Жицькому Максиму Олексійовичу спричинено тілесні ушкодження у вигляді хімічного опіку шкіри обличчя, садна на обличчі, в лобно-скроневій ділянці праворуч та внутрішньо-шкіряного крововиливу в тім'яній ділянці ліворуч волосистої частини голови, які за своїм характером, як кожне окремо, так і у сукупності відносяться до легких тілесних ушкоджень, що мають незначні скороминущі наслідки;
 - Євтушенку Євгену Євгеновичу спричинено тілесне ушкодження у вигляді синця в проскії правої виличної дуги з садном на його тлі, яке за своїм характером відноситься до легких тілесних ушкоджень, що мають незначні скороминущі наслідки;
 - Дубровіну Олександрю Васильовичу спричинено тілесні ушкодження у вигляді синця та садна на зовнішній поверхні правого плеча у верхній третині, синця на тильній поверхні правої кисті, садна на шкірі під нижньою губою праворуч з переходом на підборіддя та дещо ліворуч, лівий кінець садна переходить у внутрішньо-шкіряний крововилив, який доходить до проскії нижньої щелепи ліворуч, крововиливу на слизовій оболонці нижньої губи з переходом на слизову лівої щоти, відповідно ушкодженням назовні, які за своїм характером, як кожне окремо, так і у сукупності відносяться до легких тілесних ушкоджень, що мають незначні скороминущі наслідки;
 - Белікову Ігорю Юрійовичу спричинено тілесне ушкодження у вигляді забою правої кисті з синцем від задньої поверхні правого променево-зап'ясткового суглоба з переходом на тильну поверхню кисті до голівки п'ястих кісток, яке за своїм характером відноситься до легких тілесних ушкоджень, що має незначні скороминущі наслідки;
 - Беденку Ігорю Вікторовичу спричинено тілесне ушкодження у вигляді синця на передній поверхні лівої гомілки у середній третині, яке за своїм характером відноситься до легких тілесних ушкоджень, що має незначні скороминущі наслідки;
 - Педану Віктору Вікторовичу спричинено тілесне ушкодження у вигляді колото-різаного поранення в проскії лівої підвздохинової ділянки, яке за своїм характером відноситься до легких тілесних ушкоджень, що має незначні скороминущі наслідки.
- 26 січня 2014 року, близько 14:00, Продан І.А., реалізуючи умови попередньої змови з Ботвіновим Р.Г., Науменком В.О., Воловичем Д.А., Сотніковим В.І., та залучені до масових заворушень особи у кількості не менше 50 осіб прибули на бульвар ім. Кучеревського у м. Дніпропетровську, до північного входу до футбольного стадіону «Дніпро-Арена», де знаходилася частина осіб, які мали намір взяти участь у законному мирному вуличному поході проти політичного режиму, очолюваного Януковичем В.Ф. Знаходячись у зазначеному, місці Продан І.А. та інші невстановлені особи з числ залучених ним до вчинення масових заворушень, застосували насильницькі дії до Сини

Я.Д.

Зокрема, Продан І.А., діючи умисно, переслідуючи мету спричинення Синиці Я.Д. тяжких тілесних ушкоджень за попередньою змовою групою осіб, зі значною поступальною силою штовхнув Синицю Я.Д. у тулуб, внаслідок чого Синиця Я.Д. впав на асфальтовану поверхню, після чого невідомими особами останньому нанесено множинні удари руками, ногами, та прутом з невідомого матеріалу в область голови, тулубу, кінцівок.

В результаті насильницьких дій Синиці Я.Д. спричинено тілесні ушкодження, у вигляді відкритої черепно-мозкової травми, забою головного мозку 2-го ступеню з вогнищами контузії в правій тім'яній та потиличній долях, субарахноїдального крововиливу, субдуральної гематоми малого об'єму праворуч, декомпресійного перелому тім'яної кістки праворуч, рубця у тім'яно-потиличній ділянці праворуч, що є наслідком загоєння забійної рани, саден в лобній області праворуч та на спинці носу, стану після носової кровотечі, які відповідно до висновку судово-медичної експертизи №283є за своїм характером відносяться до тяжких тілесних ушкоджень, які небезпечні для життя в момент заподіяння.

Зазначені умисні дії Науменка В.О. органом досудового розслідування кваліфіковано за правилами ідеальної сукупності як:

- організація, за попередньою змовою групою осіб, масових заворушень, які супроводжувались насильством над особами та знищенням майна, що призвело до тяжких наслідків, тобто за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого частиною 2 статті 28 частиною 2 статті 294 Кримінального кодексу України;
- умисне, за попередньою змовою групою осіб, перешкоджання законній професійній діяльності журналістів, тобто за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого частиною 2 статті 28 частиною 1 статті 171 Кримінального кодексу України;
- незаконне, за попередньою змовою групою осіб, перешкоджання проведенню вуличного походу, вчинене службовою особою та із застосуванням фізичного насильства, тобто за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого частиною 2 статті 28 статтею 340 Кримінального кодексу України.

Згідно з обвинувальним актом, Ботвінов Р.Г. обвинувачується у наступному:

Відповідно до розпорядження голови Дніпропетровської обласної державної адміністрації Колеснікова Д.В. від 18.06.2013 № К-392/0/5-13 Ботвінов Р.Г. від 19.06.2013 займав посаду заступника голови Дніпропетровської обласної державної адміністрації, яка відносилась до 3 категорії посад відповідно до статті 25 Закону України «Про державну службу», і мав 7 ранг державного службовця.

Відповідно до розпорядження голови Дніпропетровської обласної державної адміністрації від 09.12.2013 №Р-1035/0/3-13, яким затверджено розподіл функціональних повноважень керівництва облдержадміністрації, структуру координації взаємодії підрозділів облдержадміністрації, територіальних органів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади на Ботвінова Р.Г. покладено питання взаємодії з правоохоронними органами, цивільного захисту та оборонної роботи, промисловості, екології та природних ресурсів. Згідно з функціональними повноваженнями на Ботвінова Р.Г. покладено спрямування, координацію та контроль за діяльністю департаменту взаємодії з правоохоронними органами, цивільного захисту та оборонної роботи Дніпропетровської облдержадміністрації, а також координацію діяльності облдержадміністрації щодо взаємодії з управлінням Служби безпеки України у Дніпропетровській області, Головним управлінням Міністерства внутрішніх справ України в Дніпропетровській області та іншими. Ботвінов Р.Г. організовував формування та виконання заходів щодо реалізації державної політики у галузі забезпечення законності, правопорядку, прав і свобод громадян, боротьби зі злочинністю.

Пунктом 4 розпорядження голови Дніпропетровської обласної державної адміністрації від 12.12.2013 №Р-1060/3-13 «Про забезпечення належного порядку в

області у святкові та вихідні дні 01 – 07 січня 2014 року» встановлено чергування заступників голови облдержадміністрації згідно з графіком чергувань на січень 2014, який затверджено Головою Дніпропетровської облдержадміністрації Колесніковим Д.В. Відповідно до вказаного графіку 26.01.2014 відповідальним черговим по облдержадміністрації визначено Ботвінова Р.Г.

Відповідно до пунктів 1, 2 частини 1 статті 2, статті 10, пункту 1 частини 1 статті 13, пункту 11 частини 1 статті 16, пункту 2 частини 1 статті 25, статті 40 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» Ботвінов Р.Г. як заступник голови Дніпропетровської облдержадміністрації забезпечує виконання Конституції та законів України, законність та правопорядок, охорону прав, свобод і законних інтересів громадян, здійснює контроль за додержанням громадського порядку, забезпечує життя заходів до охорони громадської безпеки та громадського порядку в межах Дніпропетровської області.

В силу освітньо-кваліфікаційного рівня та службового статусу Ботвінов Р.Г. достовірно ознайомлений з такими положеннями актів національного та міжнародного права :

- статтею 11 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, ратифікованої Верховною Радою України 17.07.1997, відповідно до якої кожен має право на свобод мирних зібрань і свободу об'єднання з іншими особами, включаючи право створювати профспілки та вступати до них для захисту своїх інтересів; здійснення цих прав не підлягає жодним обмеженням, за винятком тих, що встановлені законом і є необхідними демократичному суспільству в інтересах національної або громадської безпеки, для запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я чи моралі або для захисту прав і свобод інших осіб;

- пунктом 9 розділу «В» Керівних принципів Організації з безпеки і співробітництва Європи, відповідно до якого національне законодавство у сфері свободи зібрань має відповідати міжнародним документам, ратифікованим цією державою; визначення законності національних законів також здійснюється у їхньому контексті; тлумачення виконання національного законодавства також має узгоджуватися з відповідним міжнародним та регіональним правом;

- статтею 3 Конституції України, відповідно до якої людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю; права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави; держава відповідає перед людиною за свою діяльність; утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави;

- статтею 39 Конституції України, відповідно до якої громадяни мають право збиратися мирно, без зброї і проводити збори, мітинги, походи і демонстрації, про проведення яких завчасно сповіщаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування; обмеження щодо реалізації цього права може встановлюватися судом відповідно до закону і лише в інтересах національної безпеки та громадського порядку – з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей;

- частинами 1, 2 статті 19 Конституції України, відповідно до яких ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством; органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України;

- статтею 2 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», відповідно до як основними завданнями місцевих державних адміністрацій є: виконання Конституції і законів України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, інших органів виконавчої влади вищого рівня; законність і правопорядок, додержання прав і свобод громадян; взаємодія з органами місцевого самоврядування; реалізацію інших наданих державою, а також делегованих відповідними радами повноважень; в своїй діяльності відповідності до вищезазначеного Закону місцеві державні адміністрації діють на засадах відповідальності перед людиною і державою за свою діяльність; верховенства прав

законності; пріоритетності прав людини.

Відповідно до Загальної декларації прав людини, ухваленої 10.12.1948 Генеральною Асамблеєю ООН та ратифікованою в Україні 1973 року, гарантується право захисту фундаментальних прав людини, що порушуються. Відповідно до преамбули Загальної декларації прав людини необхідно, щоб людина не була змушена вдаватися до останнього засобу до постання проти тиранії і гноблення. Ці норми міжнародного права, ратифіковані Україною, гарантують кожній людині, права якої перестають охоронятися законом, і якщо існує загроза тиранії та гноблення з боку держави, вдаватися як до засобу крайньої необхідності, до усіх можливих способів захисту своїх прав та своєї людської гідності.

19 січня 2014 року ініціативною групою громадян, зокрема Соболев І.В. та Безотосним Ю.П., ініційовано проведення мирного групового протесту проти політичного режиму, очолюваного Януковичем В.Ф., з метою привернення уваги громадськості до необхідності євроінтеграції України, посилення боротьби із корупцією в органах державної влади, судах і прокуратурі, висловлення підтримки учасникам мирних акцій протесту, що проводилися на Майдані Незалежності у м. Києві. Масові заходи заплановано у формі проведення мітингу, починаючи від 1200 26.01.2014 на майданчику біля пам'ятника В. Чкалову, розташованому у парку ім. Л. Глоби у м. Дніпропетровську, з подальшим пішим походом за маршрутом «проспект Карла Маркса – вулиця Серова – сквер імені Леніна – майданчик біля музею «Парк ракет», розташований на перехресті проспекту Кірова та проспекту Пушкіна у м. Дніпропетровську», тобто біля будівель Дніпропетровської обласної ради та Дніпропетровської обласної державної адміністрації.

25 січня 2014 року Соболев І.В. та Безотосним Ю.П. з метою проведення мирного групового протесту проти політичного режиму, очолюваного Януковичем В.Ф., повідомлено Дніпропетровську міську раду про проведення масового збору та ходи, починаючи від 1200 26.01.2014 на майданчику біля пам'ятника В. Чкалову, розташованому у парку ім. Л. Глоби у м. Дніпропетровську, з подальшою пішою ходою за маршрутом «проспект Карла Маркса – вулиця Серова – сквер імені Леніна – майданчик біля Музею «Парк ракет», розташований на перехресті проспекту Кірова та проспекту Пушкіна у м. Дніпропетровську», тобто біля будівель Дніпропетровської обласної ради та Дніпропетровської обласної державної адміністрації.

У період від 19.01.2014 по 24.01.2014 заступник голови Дніпропетровської облдержадміністрації Ботвінов Р.Г., заступник голови Дніпропетровської обласної ради Науменко В.О., а також Волович Д.А., Сотніков В.І., Продан І.А., за нествановлених обставин отримавши інформацію про планування зазначеного вуличного походу, заперечуючи кожен цілі їх проведення в силу особистої підтримки політичного режиму, очолюваного Януковичем В.Ф., будучи кожен переконаний в необхідності незаконного, всупереч статті 39 Конституції України, припинення законної мирної акції протесту, вступили в попередню змову на організацію масових заворушень із застосуванням насильства над учасниками законного мирного вуличного походу з кінцевою метою їх силового усунення з території, що прилягає до будівель Дніпропетровської обласної ради та Дніпропетровської обласної державної адміністрації, розташованих відповідно у будівлях №2 та №1 по пр. Кірова у м. Дніпропетровську, і незаконного перешкоджання проведенню вуличного походу.

Способами масових заворушень та перешкоджання проведенню законного мирного вуличного походу визначено нанесення ударів, побоїв, заподіяння тілесних ушкоджень різного ступеню тяжкості учасникам походу, у тому числі із застосуванням заздалегідь пристосованих для нанесення тілесних ушкоджень предметів – дерев'яних прутів.

Цього ж дня Волович Д.А. та Сотніков В.І. з відома Ботвінова Р.Г. та Науменка В.О. залучили для участі у масових заворушеннях Олійника С.В., Шевченка Р.Б. та інших нествановлених осіб чоловічої статі у кількості не менше трьохсот. У свою чергу Продан І.А. з відома Воловича Д.А., Сотнікова В.І., Ботвінова Р.Г. та Науменка В.О. для участі у масових заворушеннях залучив не менш ніж п'ятдесят осіб чоловічої статі.

24, 25, 26 січня 2014 року (більш точні дані щодо часу досудовим слідством не

встановлено) заступник голови Дніпропетровської обласної ради Науменко В.О., виходячи за межі владних повноважень, не маючи на те права, діючи в межах попередньої змови з Ботвіновим Р.Г., Воловичем Д.А., Сотніковим В.І., Проданом І.А., з метою створення умов для вчинення залученими особами масових заворушень із застосуванням насильства до учасників законного мирного вуличного походу проти політичного режиму, очолюваного Януковичем В.Ф. та перешкоджання проведенню цього вуличного походу, забезпечив безперешкодний доступ до будівлі Дніпропетровської обласної ради (м. Дніпропетровськ, пр. Кірова, 2) Олійнику С.В., Шевченку Р.Б. та іншим невстановленим особам, залученим для участі у масових заворушеннях і забезпечив їх розміщення у приміщенні КП «Їдальня №810» Дніпропетровської обласної ради.

24 та 26 січня 2014 року Волович Д.А. та Сотніков В.І., виконуючи умови попередньої змови між собою та Ботвіновим Р.Г. і Науменком В.О., повідомили Шевченку Р.Б., Олійнику С.В., Цевану Е.Є., Гулівцю Р.В., Коваленку А.Б. та іншим залученим особам про те, що завданням кожного з них є:

- здійснення масових заворушень із застосуванням ударів, побоїв, заподіяння тілесних ушкоджень різного ступеню тяжкості учасникам законного мирного вуличного походу, здійснюваного з метою висловлення протесту проти політичного режиму, очолюваного Януковичем В.Ф. на території, що прилягає до будівель Дніпропетровської обласної ради та Дніпропетровської облдержадміністрації, зокрема із застосуванням заздалегідь пристосованих для нанесення тілесних ушкоджень предметів – дерев'яних прутів, з метою фізичного усунення учасників протестної акції із зазначеної території і у такий спосіб перешкоджання її проведенню;

- перешкоджання професійній діяльності журналістів засобів масової інформації, що фіксуватимуть проведення зазначеного законного мирного вуличного походу, у спосіб нанесення цим журналістам ударів, побоїв, заподіяння тілесних ушкоджень, зокрема із застосуванням заздалегідь пристосованих предметів – дерев'яних прутів, з метою запобігти розповсюдженню у засобах масової інформації даних про наявність протестних настроїв проти політичного режиму, очолюваного Януковичем В.Ф.

Воловичем Д.А. та Сотніковим В.І. кожній залученій до масових заворушень особі було обіцяно грошову винагороду залежно від ступеню участі кожного, а також надання безкоштовного харчування.

26 січня 2014 року, у період між 1300 та 1400, Олійника С.В., Шевченка Р.Б. та інших залучених осіб у кількості не менше трьохсот, розміщених в приміщенні Дніпропетровської обласної ради, за невстановлених обставин було забезпечено дерев'яними прутами для їх застосування при завданні ударів, побоїв, тілесних ушкоджень учасникам законного мирного вуличного походу проти політичного режиму, очолюваного Януковичем В.Ф.

Особами, залученими до участі в масових заворушеннях, було узгоджено застосування обумовленого слова «Богородица» для ідентифікації одне одного.

26 січня 2014 року заступник голови Дніпропетровської облдержадміністрації Ботвінов Р.Г., являючись відповідальним черговим по облдержадміністрації, діючи в межах попередньої змови з Науменком В.О., Воловичем Д.А., Сотніковим В.І. та Проданом І.А., з метою створення умов для вчинення залученими особами масових заворушень із застосуванням насильства до учасників законного мирного вуличного походу проти політичного режиму, очолюваного Януковичем В.Ф., та перешкоджання проведенню цього вуличного походу, діючи у порушення статті 39 Конституції України, виходячи за межі владних повноважень, не маючи на те права, забезпечив доступ до будівлі Дніпропетровської облдержадміністрації (м. Дніпропетровськ, пр. Кірова, 1), зокрема до актового залу будівлі, Шевченку Р.Б., Олійнику С.В. та іншим невстановленим особам у кількості не менше ніж трьохсот, що мали при собі предмети, заздалегідь пристосовані для нанесення тілесних ушкоджень – дерев'яні прутки, якими їх забезпечили в приміщенні Дніпропетровської обласної ради за вищезазначених обставин, металеві прутки та труби, інші невстановлені предмети, підшукані ними самостійно.

Тим самим Ботвінов Р.Г. умисно забезпечив розташування зазначених осіб в

умовах, що уможливлюють раптовість і злагодженість силового усунення учасників законного мирного вуличного походу з території, що прилягає до будівель Дніпропетровської обласної ради та Дніпропетровської облдержадміністрації.

26 січня 2014 року, близько 1500, після закінчення законного мирного мітингу біля пам'ятника В. Чкалову у парку ім. Л. Глоби у м. Дніпропетровську, учасники масового заходу та журналісти засобів масової інформації, що знаходилися при виконанні професійних обов'язків – здійснювали фіксацію протестних настроїв проти політичного режиму, очолюваного Януковичем В.Ф., перебуваючи у загальній кількості близько 1 000 осіб, рухаючись до майданчика, розташованого біля музею «Парк ракет» повз будівлі Дніпропетровської облдержадміністрації та Дніпропетровської обласної ради помітили наявність у приміщенні та на внутрішньому подвір'ї Дніпропетровської облдержадміністрації сторонніх осіб у кількості не менше трьохсот, з предметами, явно пристосованими для нанесення тілесних ушкоджень – дерев'яними прутами, металевими трубами та трубами.

Учасниками законного мирного протестного заходу висунуто вимоги керівництву Дніпропетровської облдержадміністрації, зокрема заступнику голови облдержадміністрації Ботвінову Р.Г., який перебував біля входу у будівлю облдержадміністрації, про усунення з території та приміщення державної установи зазначених сторонніх осіб, озброєних дерев'яними та металевими прутами, металевими трубами.

Ботвінов Р.Г., діючи в межах попередньої змови з Науменком В.О., Воловичем Д.А., Сотніковим В.І., Проданом І.А., переслідуючи мету організації масових заворушень із застосуванням насильства проти учасників законного мирного вуличного походу біля будівель Дніпропетровської обласної ради та Дніпропетровської облдержадміністрації, достовірно знаючи про те, що під час реалізації такої мети до учасників законного мирного вуличного походу буде застосовано фізичне насильство тими особами, усунення яких з будівлі державного органу вимагають протестувальники, зазначені вимоги свідомо проігнорував.

26 січня 2014 року, близько 1500, реалізуючи умови попередньої змови між собою, Волович Д.А., Сотніков В.І., Продан І.А., з відома Ботвінова Р.Г. та Науменка В.О., організовано вивели з приміщення Дніпропетровської облдержадміністрації зазначених осіб у кількості не менше трьохсот, залучених до участі в масових заворушеннях, розподіливши їх на групи у кількості від тридцяти до сорока осіб кожна, організували їх масовий силовий виступ проти учасників зазначеного вуличного походу, та протягом періоду від 1530 до 1800 надали не менше 4-х разів вказівки залученим особам про застосування ударів, побоїв, заподіяння тілесних ушкоджень різного ступеню тяжкості учасникам вуличного походу та журналістам, зокрема із застосуванням зазначених задалегідь пристосованих для нанесення тілесних ушкоджень предметів, з метою фізичного усунення останніх від будівель Дніпропетровської обласної ради та Дніпропетровської облдержадміністрації, остаточного припинення законного мирного вуличного походу та перешкоджання журналістам у здійсненні фіксації протестних настроїв.

У період від 1530 до 1800 Волович Д.А., Сотніков В.І. та очолювані ними Шевченко Р.Б., Олійник С.В. та інші нестановлені особи у кількості не менше трьохсот, знаходячись на території, що прилягає до будівель Дніпропетровської обласної ради та Дніпропетровської облдержадміністрації, масово виступили проти учасників законного мирного вуличного походу, здійснюваного з метою висловлення протесту проти політичного режиму, очолюваного Януковичем В.Ф., та застосували насильство до них, а також до журналістів засобів масової інформації у формі нанесення ударів, побоїв, заподіяння тілесних ушкоджень, зокрема із застосуванням предметів, задалегідь пристосованих до нанесення тілесних ушкоджень – дерев'яних та металевих прутів, металевих труб, інших нестановлених предметів. Зазначеними злочинними діями зумовлено такі наслідки для учасників законного мирного вуличного походу та журналістів засобів масової інформації:

- Дубовцеву Валерію Олександровичу спричинено тілесне ушкодження у вигляді синця задньої поверхні грудної клітини, яке за своїм характером відноситься до легких тілесних ушкоджень, що має незначні скороминущі наслідки;
- Бабіну Леоніду Георгійовичу спричинено тілесні ушкодження у вигляді синців, що розташовані у лобній та скроневій ділянці ліворуч, передньо-підпахвовій лінії ліворуч в проєкції 4 – 5 ребер, які за своїм характером відносяться до легких тілесних ушкоджень, що мають незначні скороминущі наслідки;
- Бондаренку Артему Олеговичу спричинено тілесні ушкодження у вигляді двох синців по зовнішній поверхні правого плеча у верхній третині з переходом частково до середньої третини, по задній поверхні грудної клітини праворуч у верхній третині з переходом на проєкцію правої лопатки, які за своїм характером відносяться до легких тілесних ушкоджень, що мають незначні скороминущі наслідки;
- Березі Олександрю Анатолійовичу спричинено тілесні ушкодження у вигляді поверхневої рани ділянки між переніссям, саден виличної ділянки, спинки, крила та кінчику носу, які за своїм характером відносяться до легких тілесних ушкоджень, що мають незначні скороминущі наслідки;
- Пегарькову Костянтину Володимировичу спричинено тілесні ушкодження у вигляді синців, що розташовані на повіках лівого ока з переходом в надбрівну ділянку, потиличній ділянці ліворуч, тім'яній праворуч, зовнішній поверхні лівого плечового суглоба, надлопаточній області ліворуч, які за своїм характером відносяться до легких тілесних ушкоджень, що мають незначні скороминущі наслідки;
- Хлусову Віталію Андрійовичу спричинено тілесне ушкодження у вигляді синця тильної поверхні правої кисті у основи 5 пальця, яке за своїм характером відноситься до легких тілесних ушкоджень, що має незначні скороминущі наслідки;
- Лапіну Валерію Володимировичу спричинено тілесні ушкодження у вигляді садна розташованого у скроневій ділянці ліворуч, синців, що розташовані по передній поверхні лівого передпліччя, тильній поверхні лівої кисті, в ділянці обох гомілок та правого стегна, які за своїм характером відносяться до легких тілесних ушкоджень, що мають незначні скороминущі наслідки;
- Рибченку Дмитру Олександровичу спричинено тілесні ушкодження у вигляді рани тім'яно-потиличної ділянки по середині, двох поверхневих ран потиличної області з переходом у верхній відділ шиї, які за своїм характером відносяться до легких тілесних ушкоджень, що мають незначні скороминущі наслідки;
- Степаненку Євгену Георгійовичу спричинено тілесні ушкодження у вигляді трьох ділянок осаднення – у лобній ділянці по центру, на спинці носу дещо ліворуч та в проєкції правої виличної дуги, які за своїм характером як кожне окремо, так і у сукупності відносяться до легких тілесних ушкоджень, що мають незначні скороминущі наслідки;
- Каченюку Владиславу Михайловичу спричинено тілесні ушкодження у вигляді семи внутрішньо-шкіряних крововиливів – у лобній ділянці по центру, на передній поверхні лівого стегна у середній третині, на передній поверхні обох гомілок у середній та нижній третині; двох саден – у нижній третині обох гомілок на тлі крововиливів, які за своїм характером як кожне окремо, так і у сукупності відносяться до легких тілесних ушкоджень, що мають незначні скороминущі наслідки;
- Гаркуші Вадиму Миколайовичу спричинено тілесне ушкодження у вигляді садна на передній поверхні правої гомілки у нижній третині, яке за своїм характером відноситься до легких тілесних ушкоджень, що має незначні скороминущі наслідки;
- Балабаю Євгену Віталійовичу спричинено тілесні ушкодження у вигляді синця та садна на його тілі на зовнішній поверхні правої гомілки у середній третині; садна на внутрішній поверхні лівого гомілковостопного суглоба та синця на зовнішній поверхні правого гомілковостопного суглоба з переходом на стопу, які за своїм характером як кожне окремо, так і у сукупності відносяться до легких тілесних ушкоджень, що мають незначні скороминущі наслідки;
- Мураховському Артему Олександровичу завдано фізичного болю і не спричинено тілесних ушкоджень;

- журналісту 34-го каналу ПрАТ «ТСД» Петерімову Данилу Сергійовичу, спричинено тілесні ушкодження у вигляді синця в проекції лівої лопатки та садна на 4 см ліворуч від синця, які за своїм характером відносяться до легких тілесних ушкоджень, що мають незначні скороминущі наслідки;

- журналісту – головному оператору 34-го каналу ПрАТ «ТСД» Кочету Сергію Анатолійовичу, спричинено тілесне ушкодження у вигляді непроникаючого вогнепального поранення поперекової ділянки праворуч, яку за своїм характером відноситься до легких тілесних ушкоджень, що мають незначні скороминущі наслідки; пошкоджено майно – відеокамеру вартістю 33 519,02 грн.;

- журналісту – редактору ТОВ «Акцент-Медіо» Махнюк Наталії Володимирівні, завдано фізичного болю і не спричинено тілесних ушкоджень, однак пошкоджено майно – відеокамеру вартістю 50 000 грн.;

- журналісту – кореспонденту ТОВ «Вісті Мас-Медіа» Маркіну Ярославу Вікторовичу, завдано фізичного болю і не спричинено тілесних ушкоджень, однак пошкоджено майно – ноутбук та 3-G модем загальною сумою 7 800,00 грн.;

- журналісту – власному кореспонденту газети «Урядовий кур'єр» Біловицькій Наталії Олександрівні, завдано фізичного болю і не спричинено тілесних ушкоджень, однак пошкоджено майно – жіночу сумку з флеш-накопичувачем загальною вартістю 220,00 грн.;

- журналісту – відеооператору ДП «ТРК СТЕРХ» Гончару Сергію Олеговичу, завдано фізичного болю і не спричинено тілесних ушкоджень, однак пошкоджено майно – відеокамеру вартістю 9 692,40 грн.

Внаслідок масових заворушень із застосуванням насильства до учасників законного мирного вуличного походу з одночасним усуненням їх з території, що прилягає до Дніпропетровської обласної ради та Дніпропетровської облдержадміністрації, такий похід було припинено.

Під час масових заворушень, спрямованих проти учасників законного мирного вуличного походу, внаслідок силового протистояння, зумовленого законним опором учасників вуличного походу, Шевченку Р.Б., Олійнику С.В та іншим невстановленим особам, спричинено тілесні ушкодження працівникам міліції, що вживали заходи до охорони громадського порядку у місці проведення вуличного походу :

- Трушину Едуарду Юрійовичу спричинено тілесні ушкодження у вигляді садна та поверхневої рани на задній поверхні лівого плечового суглоба, які за своїм характером відносяться до легких тілесних ушкоджень, що мають незначні скороминущі наслідки;

- Скрипнику Андрію Валерійовичу спричинено тілесне ушкодження у вигляді синця на спинці носу, яке за своїм характером відноситься до легких тілесних ушкоджень, що мають незначні скороминущі наслідки;

- Бойку Сергію Вікторовичу спричинено тілесні ушкодження у вигляді внутрішньо-шкіряного крововиливу в проекції лівої виличної дуги з переходом на ліву щоку та синця на передній поверхні лівого плеча у середній третині, які за своїм характером, як кожне окремо, так і у сукупності відносяться до легких тілесних ушкоджень, що мають незначні скороминущі наслідки;

- Фомічову Олексію Юрійовичу спричинено тілесні ушкодження у вигляді хімічного опіку шкіри обличчя, садна на лівому крилі носу, які за своїм характером, як кожне окремо, так і у сукупності відносяться до легких тілесних ушкоджень, що мають незначні скороминущі наслідки;

- Ткаченку Дмитру Володимировичу спричинено тілесне ушкодження у вигляді забою правої кисті з синцем на тильній поверхні правої кисті від середньої третини до голівок п'ястих кісток, яке за своїм характером відноситься до легких тілесних ушкоджень, що мають незначні скороминущі наслідки;

- Носенку Роману Івановичу спричинено тілесні ушкодження у вигляді двох саден, які розташовані на тлі синців – на передній поверхні правої гомілки у верхній та середній третині, садна на зовнішній поверхні правої гомілки у верхній третині з частковим переходом на колінний суглоб, які за своїм характером, як кожне окремо, так і у

сукупності відносяться до легких тілесних ушкоджень, що мають незначні скороминущі наслідки;

- Морару Антону Володимировичу спричинено тілесні ушкодження у вигляді трьох поверхневих різаних ран – на долонній поверхні 3-го пальця правої кисті на проксимальній фаланзі, на тильній поверхні 3-го пальця на нігтьовій фаланзі та 4-го пальця на суглобовій поверхні між нігтьовою та основними фалангами, які за своїм характером, як кожне окремо, так і у сукупності відносяться до легких тілесних ушкоджень, що мають незначні скороминущі наслідки;

- Лещенку Євгену Павловичу спричинено тілесне ушкодження у вигляді синця на зовнішній поверхні лівої стопи з частковим переходом на підшовну поверхню, яке за своїм характером відноситься до легких тілесних ушкоджень, що має незначні скороминущі наслідки;

- Жицькому Максиму Олексійовичу спричинено тілесні ушкодження у вигляді хімічного опіку шкіри обличчя, садна на обличчі, в лобно-скроневій ділянці праворуч та внутрішньо-шкіряного крововиливу в тім'яній ділянці ліворуч волосистої частини голови, які за своїм характером, як кожне окремо, так і у сукупності відносяться до легких тілесних ушкоджень, що мають незначні скороминущі наслідки;

- Євтушенку Євгену Євгеновичу спричинено тілесне ушкодження у вигляді синця в проєкції правої виличної дуги з садном на його тлі, яке за своїм характером відноситься до легких тілесних ушкоджень, що мають незначні скороминущі наслідки;

- Дубровіну Олександрю Васильовичу спричинено тілесні ушкодження у вигляді синця та садна на зовнішній поверхні правого плеча у верхній третині, синця на тильній поверхні правої кисті, садна на шкірі під нижньою губою праворуч з переходом на підборіддя та дещо ліворуч, лівий кінець садна переходить у внутрішньо-шкіряний крововилив, який доходить до проєкції нижньої щелепи ліворуч, крововиливу на слизовій оболонці нижньої губи з переходом на слизову лівої щоки, відповідно ушкодженням назовні, які за своїм характером, як кожне окремо, так і у сукупності відносяться до легких тілесних ушкоджень, що мають незначні скороминущі наслідки;

- Белікову Ігорю Юрійовичу спричинено тілесне ушкодження у вигляді забою правої кисті з синцем від задньої поверхні правого променево-зап'ясткового суглоба з переходом на тильну поверхню кисті до голівок п'ястих кісток, які за своїм характером відноситься до легких тілесних ушкоджень, що має незначні скороминущі наслідки;

- Беденку Ігорю Вікторовичу спричинено тілесне ушкодження у вигляді синця на передній поверхні лівої гомілки у середній третині, яке за своїм характером відноситься до легких тілесних ушкоджень, що має незначні скороминущі наслідки;

- Педану Віктору Вікторовичу спричинено тілесне ушкодження у вигляді колото-різаного поранення в проєкції лівої підвздохинової ділянки, яке за своїм характером відноситься до легких тілесних ушкоджень, що має незначні скороминущі наслідки.

26 січня 2014 року, близько 1400, Продан І.А., реалізуючи умови попередньої змови з Ботвіновим Р.Г., Науменком В.О., Воловичем Д.А., Сотніковим В.І., та залучені до масових заворушень особи у кількості не менше 50 осіб прибули на бульвар ім. Кучеревського у м. Дніпропетровську, до північного входу до футбольного стадіону «Дніпро-Арена», де знаходилася частина осіб, які мали намір взяти участь у законному мирному вуличному поході проти політичного режиму, очолюваного Януковичем В.Ф.

Знаходячись у зазначеному місці, Продан І.А. та інші невідомі особи з числа залучених ним до вчинення масових заворушень, застосували насильницькі дії до Синиці Я.Д.

Зокрема, Продан І.А., діючи умисно, переслідуючи мету спричинення Синиці Я.Д. тяжких тілесних ушкоджень за попередньою змовою групою осіб, зі значною поступальною силою штовхнув Синицю Я.Д. у тулуб, внаслідок чого Синиця Я.Д. впав на асфальтовану поверхню, після чого невідомими особами останньому було нанесено множинні удари руками, ногами та прутом з невідомого матеріалу в область голови, тулубу, кінцівок.

У результаті насильницьких дій Синиці Я.Д. було спричинено тілесні ушкодження

у вигляді відкритої черепно-мозкової травми, забою головного мозку 2-го ступеню з вогнищами контузії в правій тім'яній та потиличній долях, субарахноїдального крововиливу, субдуральної гематоми малого об'єму праворуч, декомпресійного перелому тім'яної кістки праворуч, рубця у тім'яно-потиличній ділянці праворуч, що є наслідком загоєння забійної рани, саден в лобній області праворуч та на спинці носу, стану після носової кровотечі, які відповідно до висновку судово-медичної експертизи №283е за своїм характером відносяться до тяжких тілесних ушкоджень, які небезпечні для життя в момент заподіяння.

Зазначені умисні дії Ботвінова Р.Г. органом досудового розслідування кваліфіковано за правилами ідеальної сукупності як:

- організація, за попередньою змовою групою осіб, масових заворушень, що супроводжувались насильством над особами та знищенням майна, що призвело до тяжких наслідків, тобто за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого частиною 2 статті 28 частинною 2 статті 294 Кримінального кодексу України;

- умисне, за попередньою змовою групою осіб, перешкодження законній професійній діяльності журналістів, тобто за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого частиною 2 статті 28 частинною 1 статті 171 Кримінального кодексу України;

- незаконне, за попередньою змовою групою осіб, перешкодження проведенню вуличного походу, вчинене службовою особою та із застосуванням фізичного насильства, тобто за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого частиною 2 статті 28 статтею 340 Кримінального кодексу України.

Обґрунтовуючи свій висновок про необхідність виправдання обвинувачених, суд першої інстанції зазначив, що як кожний із досліджених доказів окремо, так і всі вони у сукупності не доводять винуватості Науменка В.О. та Ботвінова Р.Г. в обсязі пред'явленого обвинувачення.

Так, вказані докази свідчать про те, що дійсно за фактичних обставин, зазначених в обвинуваченні, 26 січня 2014 року на території м. Дніпро мали місце: перешкодження невідомими особами у професійній діяльності журналістів Петерімова Д.С., Кочета С.А., Махнюк Н.В., Маркіна Я.В., Біловицької Н.О., Гончара С.О. щодо висвітлення подій, які відбувалися, що полягало у пошкодженні їх апаратури, заподіянні їм фізичного болю та тілесних ушкоджень; масові заворушення, які супроводжувались насильством над особами та знищенням майна; перешкодження невідомими особами вуличному походу, із застосуванням ними фізичного насильства до його учасників.

Разом із тим, будь-якими доказами не підтверджується ані наявність попередньої змови обвинувачених між собою та з Воловичем Д.А., Сотніковим В.І., Проданом І.А. щодо вчинення вищезазначених дій, ані наявність в обвинувачених умислу, спрямованого на їх вчинення, ані вчинення обвинуваченими будь-яких інкримінованих їм дій або бездіяльності.

З огляду на викладене суд першої інстанції прийшов до висновку про відсутність у діях Науменка В.О. та Ботвінова Р.Г. складу інкримінованих кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 28 ч. 1 ст. 171, ч. 2 ст. 28 ч. 2 ст. 294, ч. 2 ст. 28 ст. 340 КК України.

Короткий зміст вимог апеляційної скарги і узагальнені доводи особи, яка її подала.

В апеляційній скарзі прокурор просить вирок суду першої інстанції скасувати, у зв'язку з невідповідністю висновків суду першої інстанції фактичним обставинам кримінального провадження, неповнотою судового розгляду, неправильним застосуванням закону про кримінальну відповідальність, а також за причин істотних порушень вимог кримінального процесуального закону.

Ухвалити свій вирок, яким:

Науменка В.О. визнати винуватим вчиненні кримінальних правопорушень,

передбачених ч. 2 ст. 28 ч. 1 ст. 171, ч. 2 ст. 28 ч. 2 ст. 294, ч. 2 ст. 28 ст. 340 КК України та призначити покарання:

- за ч. 2 ст. 28 ч. 1 ст. 171 КК України - 4 місяці арешту, на підставі ст. 74 ч. 5 КК України звільнити від покарання у зв'язку із закінченням строку давності притягнення до кримінальної відповідальності;

- за ч. 2 ст. 28 ст. 340 КК України - 5 місяців арешту, на підставі ст. 74 ч. 5 КК України звільнити від покарання у зв'язку із закінченням строку давності притягнення до кримінальної відповідальності;

- за ч. 2 ст. 28 ч. 2 ст. 294 КК України - 10 років позбавлення волі.

Ботвінова Ростислава Геннадійовича визнати винуватим у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 28 ч. 1 ст. 171, ч. 2 ст. 28 ч. 2 ст. 294, ч. 2 ст. 28 ст. 340 КК України, та призначити покарання:

- за ч. 2 ст. 28 ч. 1 ст. 171 КК України - 4 місяці арешту, на підставі ст. 74 ч. 5 КК України звільнити від покарання у зв'язку із закінченням строку давності притягнення до кримінальної відповідальності;

- за ч. 2 ст. 28 ст. 340 КК України - 5 місяців арешту, на підставі ст. 74 ч. 5 КК України звільнити від покарання у зв'язку із закінченням строку давності притягнення до кримінальної відповідальності;

- за ч. 2 ст. 28 ч. 2 ст. 294 КК України - 10 років позбавлення волі.

Обгрунтовуючи заявлені вимоги, прокурор посилається на істотні порушення вимог кримінального процесуального закону, невідповідність висновків суду фактичним обставинам справи.

Вважає, що при ухваленні оскаржуваного вироку суд першої інстанції в основу своїх висновків поклав показання виправданих осіб, які заперечували свою причетність до інкримінованих злочинів, при цьому не надав належну правову оцінку доказам сторони обвинувачення. Вказує, що суд безпідставно відмовив в задоволенні клопотання прокурора про безпосередній допит свідків і потерпілих, звертає увагу, що в матеріалах справи містяться судові виклики на ім'я потерпілих Дубовцева В.О., Балабая Є.В., які були повернуті без отримання, тому у зв'язку з відсутністю доказів вручення судових викликів у сторони обвинувачення були відсутні підстави звертатись до суду із клопотання про привід. Висновки суду викладені у п. 64 вироку щодо показань свідка Руденко І.І. є необ'єктивними та такими, що не відповідають фактичним обставинам справи. Так, вказаний свідок вказував на Доролєнка К. та Шебанова В., як на осіб приймали участь у масових заворушеннях, та вказані свідки за клопотанням обвинувачення неодноразово викликались до суду, однак за відсутності доказів про вручення судових повісток у сторони обвинувачення відсутні підстави звертатись до суду із клопотанням про привід вказаного свідка.

Звертає увагу, що 29 листопада 2022 року прокурором під час судового розгляду у якості доказу було долучено до матеріалів провадження вироки Кіровського районного суду м. Дніпропетровська від 03 липня 2014 року щодо Гулівця Р.В., Коваленка А.Б., Цевана Е.Є. та від 01 жовтня 2015 року щодо Олійника С.В., та викладені в них фактичні обставини прокурор просив врахувати у якості доказів винуватості Науменка В.О. та Ботвінова Р.Г., однак суд належної оцінки вказаним судовим рішенням не надав.

Крім того, стороною обвинувачення вживались заходи щодо виклику для допиту у суді у якості свідків Олейника С.В. та Цевана Е.Є., щодо яких Кіровським районним судом м. Дніпропетровська ухвалені обвинувальні вироки. 20 вересня 2018 року свідок Олейник С.В. був присутній в судовому засіданні, однак в журналі відсутні дані щодо причин неможливості його допиту, після чого судові повістки про виклики вказаних свідків були повернуті без вручення, через що у прокурора відсутні підстави звертатись до суду із клопотанням про їх привід.

Зазначає про те, що встановлення сторони обвинувачення строку для надання суду доказів під час судового розгляду 24.09.2021 року суперечить вимогам ст. 22 КПК України, крім того відповідна ухвала суду, яка була постановлена без виходу до народної кімнати, не була занесена секретарем до журналу судового засідання, що є істотним

порушенням.

Позиції учасників апеляційного розгляду.

У судовому засіданні суду апеляційної інстанції прокурор апеляційну скаргу підтримав із викладених у ній підстав, на її задоволенні наполягав. Обвинувачені та захисники проти задоволення апеляційної скарги заперечували, посилаючись на її безпідставність.

Мотиви апеляційного суду.

Згідно з вимогами ст. 404 КПК суд апеляційної інстанції переглядає рішення місцевого суду в межах доводів апеляційної скарги.

Частиною 3 ст. 404 КПК визначено, що за клопотанням учасників судового провадження суд апеляційної інстанції зобов'язаний повторно дослідити обставини, встановлені під час кримінального провадження, за умови, що вони досліджені судом першої інстанції не повністю або з порушеннями, та може дослідити докази, які не досліджувалися судом першої інстанції, виключно якщо про дослідження таких доказів учасники судового провадження заявляли клопотання під час розгляду в суді першої інстанції або якщо вони стали відомі після ухвалення судового рішення, що оскаржується.

Безпосередність дослідження доказів означає звернену до суду вимогу закону про дослідження ним усіх зібраних у конкретному кримінальному провадженні доказів. Ця засада кримінального судочинства має значення для повного з'ясування обставин кримінального провадження та його об'єктивного вирішення. Безпосередність сприйняття доказів дає змогу суду належним чином дослідити і перевірити їх (кожний доказ як окремо, так і у взаємозв'язку з іншими доказами), здійснити їх оцінку за критеріями, визначеними у ч. 1 ст. 94 КПК, і сформулювати повне та об'єктивне уявлення про фактичні обставини конкретного кримінального провадження.

Так, в судовому засіданні суду апеляційної інстанції прокурором було заявлено клопотання про повторне дослідження доказів у провадженні, дослідивши, яке та вислухавши думку учасників судового провадження, колегія дійшла висновку про його часткове задоволення, а саме в частині дослідження письмових доказів.

В частині клопотання прокурора щодо допиту всіх свідків сторони обвинувачення, колегія судів зазначає, що в клопотанні прокурора не наведено будь-яких обставин, які б свідчили, що вказаних свідків допитано не повністю або з порушенням, що було б підставою для повторного їх допиту, а, враховуючи процесуальну поведінку цих свідків в суді першої інстанції, неможливість сторони обвинувачення забезпечити явку окремих свідків до суду, задоволення клопотання в цій частині призвело б до вимушеного затягування апеляційного перегляду кримінального провадження та залишення обвинувачених в стані правової невизначеності ще на тривалий час.

Отже, колегія суддів, частково дослідивши докази у провадженні, перевіривши доводи апеляційної скарги прокурора, дійшла таких висновків.

Аналізуючи оскаржуваний вирок суду з урахуванням апеляційних доводів прокурора, колегія суддів зважає на неодноразове висловлення Верховним Судом правової позиції щодо необхідності дотримання в кожному кримінальному провадженні стандарту «доведення поза розумним сумнівом», який означає, що сукупність обставин справи, встановлена під час судового розгляду, виключає будь-яке інше розумне пояснення події, яка є предметом судового розгляду, крім того, що інкримінований злочин був вчинений і обвинувачений є винним у вчиненні цього злочину. Зокрема, про це йдеться у постанові Касаційного кримінального суду від 10 листопада 2020 року (справа №490/5119/15-к, провадження № 51-2523км20).

Цей стандарт має застосовуватись у будь-якому випадку: і в разі, коли версію обвинувачення доведено, і в разі, коли таку версію спростовано, - це питання має бути вирішено на підставі повного і всебічного дослідження судом усіх обставин справи та безстороннього й неупередженого аналізу наданих сторонами обвинувачення і захисту допустимих доказів, які свідчать за чи проти тієї або іншої версії подій.

Поза розумним сумнівом має бути доведений кожний з елементів, які є важливими для правової кваліфікації діяння: як тих, що утворюють об'єктивну сторону діяння, так і тих, що визначають його суб'єктивну сторону (п. 23 постанови Касаційного кримінального суду від 04 липня 2018 справа № 688/788/15-к, провадження № 51-597км17).

У даному кримінальному провадженні Науменко В.О. та Ботвінов Р.Г. обвинувачувалися у тому, що вони, станом на 19 січня 2014 року займаючи посади, відповідно, заступника голови Дніпропетровської обласної ради та заступника голови Дніпропетровської обласної державної адміністрації, вступили у злочинну змову із Воловичем Д.А., Сотніковим В.І., Проданом І.А., спрямовану на організацію масових заворушень з метою припинення законної мирної акції протесту - вуличного походу проти політичного режиму, очолюваного Януковичем В.Ф., та силового усунення його учасників з території, прилеглої до будівель Дніпропетровської обласної ради та Дніпропетровської обласної державної адміністрації по пр. Кірова, 1 та 2 у м. Дніпропетровську.

За змістом обвинувачення, з метою реалізації вказаної злочинної змови, Науменко В.О. вчинив наступні дії: 24, 25, 26 січня 2014 року (більш точні дані щодо часу досудовим слідством не встановлено), забезпечив безперешкодний доступ до будівлі Дніпропетровської обласної ради, розташованої за адресою: м. Дніпропетровськ, пр. Кірова, 2, Олійнику С.В., Шевченку Р.Б. та іншим невстановленим особам, залученим для участі у масових заворушеннях, і забезпечив їх розміщення у приміщенні КП «Ідальня № 810» Дніпропетровської обласної ради.

У свою чергу Ботвінов Р.Г. з метою реалізації вказаної злочинної змови вчинив наступні дії: 26 січня 2014 року забезпечив доступ до будівлі Дніпропетровської облдержадміністрації (м. Дніпропетровськ, пр. Кірова, 1), зокрема до актового залу будівлі, Шевченку Р.Б., Олійнику С.В. та іншим невстановленим особам у кількості не менше ніж трьохсот, що мали при собі предмети, заздалегідь пристосовані для нанесення тілесних ушкоджень, і тим самим умисно забезпечив розташування зазначених осіб в умовах, що уможлиблюють раптовість і злагодженість силового усунення учасників законного мирного вуличного походу з території, що прилягає до будівель Дніпропетровської обласної ради та Дніпропетровської облдержадміністрації; близько 15:00 годин того ж дня, перебуваючи біля входу у будівлю облдержадміністрації, свідомо проігнорував висунуту учасниками законного мирного протестного заходу вимогу про усунення з території та приміщення державної установи зазначених сторонніх осіб, озброєних дерев'яними та металевими прутами, металевими трубами.

Колегія суддів акцентує увагу на тому, що всі інші зазначені в обвинуваченні дії, які складають об'єктивну сторону інкримінованих Науменку В.О. та Ботвінову Р.Г. кримінальних правопорушень, були вчинені іншими особами - Воловичем Д.А., Сотніковим В.І., Проданом І.А. та іншими.

Судом першої інстанції було досліджено та детально проаналізовано у вирокі надані стороною обвинувачення докази та надано їм належну оцінку, яку колегія суддів вважає правильною та з нею погоджується.

Так, обвинувачений Науменко В.О. свою винуватість в обсязі пред'явленого обвинувачення послідовно заперечував, вказуючи, що на місці подій 26 січня 2014 року він не перебував, про вказані події йому нічого не відомо, із жодною з осіб, вказаних в обвинуваченні, він не спілкувався і свої дії не узгоджував.

Ботвінов Р.Г. свою винуватість також заперечував, вказуючи, що 26 січня 2014 він дійсно перебував у будівлі Дніпропетровської облдержадміністрації та біля неї як заступник голови облдержадміністрації та черговий, втім інкримінованих йому дій не вчиняв, із жодною із осіб, зазначених в обвинуваченні, у тому числі із обвинуваченим Науменком В.О., він знайомий не був.

Потерпілі Махнюк Н.В., Петерімов Д.С., Кочет С.А., Лапін В.В., Бабін Л.Г., Маркін Я.В., Гончар С.О., Ситниця Я.Д., Біловицька Н.О., надали показання щодо обставин вчинення щодо них неправомірних дій «тітушками», втім жодний із них на місці подій обвинувачених не бачив та показань щодо останніх, змістовних у контексті

обвинувачення, не надав.

Свідки, будучи допитаними у судовому засіданні, надали показання щодо відомих їм фактичних обставин подій 26 січня 2014 року, зазначених в обвинуваченні. Разом із тим, свідки Клушин В.Г., Кеда О.М., Крупський А.Ф., Свінцева Т.Є., Готвянська Л.І., Желдак І.М., Брик Ю.О., Зеркаль О.М., Лисак І.М., Лещенко О.Г., Дубина О.В., Коптев Є.В., Гатило В.А., Мельниченко Ю.В., Доролєнко К.В., Кондракова Г.В. обвинувачених на місці подій не бачили і про роль останніх їм нічого не відомо.

Свідок Давидова М.В. у дворі облдержадміністрації бачила людину, схожу на Ботвінова Р.Г., яка виходила до мітингувальників разом із Крупським А.Ф., втім стояла за спиною останнього і участі у спілкуванні не брала.

Свідок Сідлецький В.А. вказував, що 26 січня 2014 року був присутній при спробі захвату облдержадміністрації та в коридорі зустрів Ботвінова Р.Г. Про жодні дії обвинувачених під час вказаних подій йому нічого не відомо.

Досліджені судом письмові докази висвітлюють питання: посад, які займали обвинувачені станом на 24-26 січня 2014 року, та обсягу їх посадових повноважень; підстав проведення масового заходу 26 січня 2014 року; обсягу та ступеню тяжкості тілесних ушкоджень, заподіяних потерпілим, та обсягу шкоди їх майну; обставин вчинення невідомими особами неправомірних дій щодо потерпілих, зокрема нападів на журналістів з метою перешкоджання їх законній професійній діяльності, нанесення тілесних ушкоджень учасникам масового заходу. Разом із тим, жодний із вказаних доказів не містить відомостей про вчинення Науменком В.О. та Ботвіновим Р.Г. інкримінованих їм неправомірних дій.

Фактично єдиним доказом, який може свідчити на користь обвинувачення, є показання свідка Руденка І.І., який зазначив, що, будучи засновником ГО «Євромайдан Дніпро», 26 січня 2014 року він брав участь у мітингу біля пам'ятника Чкалову, звідки мітингувальники рушили до будівлі Дніпропетровської обласної державної адміністрації. Обвинувачених на місці подій він бачив на власні очі, при цьому Науменко В.О. особисто заводив «тітушок» до будівлі адміністрації. Ботвінова Р.Г. він також бачив, останній входив та виходив з будівлі адміністрації і спілкувався із поліцією. Роль цього обвинуваченого йому невідома, втім Дорovenko К., Шабанов В. та Лисичний із спортивного клубу «Тайфу» повідомляли йому, що Ботвінов Р.Г. організовує їжу і спальні місця для «тітушок».

До цих показань суд першої інстанції обґрунтовано поставився критично з огляду на те, що окрім них факт перебування Науменка В.О. на місці подій, а тим більше надання ним «тітушкам» доступу до будівлі обласної державної адміністрації, не підтверджується будь-якими доказами.

Крім того, показання свідка у цій частині не узгоджуються із обвинуваченням, згідно із яким доступ «тітушкам» до будівлі облдержадміністрації забезпечував саме Ботвінов Р.Г., а Науменку В.О. такі дії не інкриміновані.

Що стосується показань свідка Руденка І.І. відносно Ботвінова Р.Г., то вони надані з чужих слів, а відтак за правилами ч. 6 ст. 97 КПК України не можуть бути прийняті до уваги в умовах відсутності об'єктивного підтвердження відповідних обставин іншими допустимими доказами. Колегія суддів акцентує увагу і на тому, що стороною обвинувачення не було забезпечено в суді першої інстанції допит осіб, зазначених цим свідком як джерело інформації, зокрема і з огляду на тривалість судового розгляду та стадії дослідження судом доказів.

Погоджуючись із висновками суду першої інстанції, колегія суддів приходить до переконання, що надані стороною обвинувачення докази поза розумним сумнівом свідчать про те, що дійсно за фактичних обставин, зазначених в обвинуваченні, 26 січня 2014 року на території м. Дніпро мали місце: перешкоджання невідомими особами у професійній діяльності журналістів Петерімова Д.С., Кочета С.А., Махнюк Н.В., Маркіна Я.В., Біловицької Н.О., Гончара С.О. щодо висвітлення подій, які відбувалися, що полягало у пошкодженні їх апаратури, заподіянні їм фізичного болю та тілесних ушкоджень; масові заворушення, які супроводжувалися насильством над особами та

знищення майна; перешкоджання невідомими особами вуличному походу, із застосуванням ними фізичного насильства до його учасників.

Разом із тим, будь-якими доказами не підтверджується ані наявність попередньої змови обвинувачених між собою та з Воловичем Д.А., Сотниковим В.І., Проданом І.А. щодо вчинення вищезазначених дій, ані наявність в обвинувачених умислу, спрямованого на їх вчинення, ані вчинення обвинуваченими інкримінованих їм дій на реалізацію вказаної змови.

Доводи апеляційної скарги прокурора правильності вказаних висновків суду першої інстанції не спростовують.

Так, посилення прокурора на неповноту судового розгляду у зв'язку із тим, що не було допитано потерпілих Дубовцева В.О. та Балабая Є.В., не ґрунтуються на процесуальному законі з огляду на те, що останні є самостійними учасниками судового провадження та за правилами ч. 1 ст. 26 КПК України є вільними у використанні своїх прав у межах та у спосіб, передбачених цим Кодексом, у тому числі і у використанні свого права на участь у судовому розгляді кримінального провадження або утриманні від його використання. У той же час судом першої інстанції було вжито належні заходи щодо виклику вказаних осіб, про що зазначено у вирокі.

Колегія суддів звертає увагу і на те, що прокурор, формально посилаючись в апеляційній скарзі на необхідність допиту цих потерпілих, у той же час не вказує, про які саме обставини, що безпосередньо вказують на вчинення обвинуваченими інкримінованих їм дій, останні можуть повідомити. Матеріалами справи не спростовуються доводи сторони захисту про те, що Дубовцев В.О. та Балабай Є.В., як і всі інші потерпілі, на етапі досудового розслідування не надавали показань, які викривали б Науменка В.О. та Ботвінова Р.Г. в обсязі пред'явленого обвинувачення.

Доводи прокурора щодо неврахування судом відомостей, зазначених у výroках Кіровського районного суду м. Дніпропетровська від 03 липня 2014 року щодо Гулівця Р.В., Коваленка А.Б., Цевана Е.Є. та від 01 жовтня 2015 року щодо Олійника С.В., суд апеляційної інстанції оцінює критично, зважаючи на правову позицію Верховного Суду, викладену у його Постанові від 04 серпня 2021 року у справі № 390/934/13-к (провадження N 51-3481км18), згідно із якою за правилами ст. 90 КПК України рішення національного суду має преюдиціальне значення лише, якщо воно набрало законної сили і ним встановлено порушення прав людини і основоположних свобод, гарантованих Конституцією України і міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. Як наслідок, судові рішення має преюдиціальне значення для суду, який розглядає кримінальне провадження, лише у визначених цією статтею випадках. Чинний КПК не містить інших положень, на підставі яких рішення судів могли би бути визнані преюдиціальними в кримінальному процесі, тобто такими, які звільняють суд від необхідності встановлення обставин, які підлягають доказуванню, шляхом дослідження та оцінки всієї сукупності доказів у кримінальному провадженні.

Одночасно колегія суддів вважає за необхідне зазначити, що вказані судові рішення були ухвалені щодо інших осіб, ніж Науменко В.О. та Ботвінов Р.Г., та без участі останніх. При цьому справу щодо Олійника С.В. було розглянуто за правилами ч. 3 ст. 349 КК України (т. 31 а.с. 10-14), а справу щодо Гулівця Р.В., Коваленка А.Б. та Цевана Е.Є. – на підставі угод про визнання винуватості (т. 31 а.с. 16-18), а відтак визнання зазначеними особами у межах кримінальних проваджень щодо них будь-яких фактичних обставин не може розглядатися як підстава для звільнення сторони обвинувачення від доказування тих самих обставин у даному кримінальному провадженні.

З огляду на межі апеляційного розгляду, визначені ст. 404 КПК України, колегія суддів не вдається до обговорення законності та обґрунтованості вищезазначених вироків суду в частині зазначення у них відомостей про вчинення не засудженими особами дій, які містять ознаки кримінальних правопорушень.

Посилання прокурора на неповноту судового розгляду у зв'язку із тим, що не було допитано частину свідків сторони обвинувачення, колегія суддів оцінює критично, враховуючи при цьому усталену правову позицію Верховного Суду, викладену зокрема у

Постанові від 11 серпня 2020 року у справі № 288/113/15-к.

Так, одним із принципів національного кримінального процесу є змагальність сторін та свобода в поданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості (п. 15 ч. 1 ст. 7 КПК України). Реалізуючи вказаний принцип законодавець зобов'язав суд зберігаючи об'єктивність та неупередженість, створює необхідні умови для реалізації сторонами їхніх процесуальних прав та виконання процесуальних обов'язків (ч. 6 ст. 22 КПК України).

Однак, як вбачається із змісту вказаної норми згаданий обов'язок не носить абсолютного характеру та містить обмеження, які полягають у збереженні судом об'єктивності і неупередженості. Зокрема положеннями ч. 1 ст. 92 КПК України обов'язок доказування обставин, передбачених статтею 91 цього Кодексу, за винятком випадків, передбачених частиною другою цієї статті, покладається на слідчого, прокурора та, в установлених цим Кодексом випадках, — на потерпілого.

Одночасно згідно із ч. 3 ст. 23 КПК України сторона обвинувачення зобов'язана забезпечити присутність під час судового розгляду свідків обвинувачення з метою реалізації права сторони захисту на допит перед незалежним та неупередженим судом.

За змістом ч. 2 ст. 327 КПК України, прибуття в суд свідка забезпечується стороною кримінального провадження, яка заявила клопотання про його виклик. Суд сприяє сторонам кримінального провадження у забезпеченні його явки шляхом здійснення судового виклику.

Із матеріалів справи видно, що місцевий суд, за клопотанням прокурора, неодноразово викликав свідків в судові засідання шляхом направлення відповідних судових викликів, тобто сприяв стороні обвинувачення у забезпеченні їх явки в судові засідання, чого не заперечує в апеляційній скарзі і прокурор. В свою чергу, сторона обвинувачення, яка була ініціатором їх допиту, не забезпечила їх явку, й будь-яких відомостей про виконання стороною обвинувачення покладених на неї обов'язків, а саме забезпечення свідків до суду, які заявлялися прокурором, матеріали справи не містять.

Отже, з огляду на не виконання прокурором належним чином свого процесуального обов'язку визначеного ст. 327 КПК України та не забезпечення прибуття в судові засідання всіх заявлених ним свідків, місцевий суд, дотримуючись вимог кримінального процесуального закону та принципів розумності строків розгляду кримінального провадження, здійснив усі можливі дії для їх виклику, тим самим повно та всебічно сприяв стороні обвинувачення у забезпеченні явки зазначених осіб, надав стороні обвинувачення достатній час для забезпечення їх явки в судові засідання.

Таким чином, суд першої інстанції вжив всі передбачені кримінальним процесуальним законом заходи для забезпечення явки в судові засідання, однак через їх неодноразову неявку, суд був позбавлений можливості провести допит та ухвалив рішення на підставі наданих сторонами доказів й надав їм належну правову оцінку.

Разом з цим, колегія суддів не може погодитися з доводами прокурора, що суд має вживати активних дій для забезпечення явки свідків обвинувачення, оскільки це суперечитиме засаді об'єктивності та неупередженості суду, відображеної, зокрема, у частині 6 статті 22 КПК України, а також не узгоджується з принципом змагальності у кримінальному провадженні, оскільки у такому випадку, суд фактично займає позицію обвинувачення.

Колегія суддів акцентує увагу на тому, що стороною обвинувачення не було забезпечено явку вказаних свідків до суду першої інстанції незважаючи на багаторазове відкладення судового розгляду із цією метою, у зв'язку із чим доводи апеляційної скарги у цій частині є безпідставними.

Апеляційні доводи щодо процесуальних порушень, які на думку прокурора були допущені судом першої інстанції при встановленні стороною обвинувачення строку на подання доказів, а саме те, що суд не мав права приймати таке рішення, а відповідну ухвалу було постановлено без виходу до нарадчої кімнати, колегія суддів оцінює критично, оскільки вони не впливають із вимог процесуального закону, мають формальний характер і не спростовують законності та обґрунтованості оскаржуваного

вироку суду.

Підсумовуючи викладене, колегія суддів приходить до висновку, що апеляційні доводи прокурора стосуються переоцінки доказів, які, на думку апеляційного суду дістали належну оцінку у вироку, із наданням їм тенденційної упередженої оцінки, що вочевидь не відповідає їх дійсному змісту, та посилання на процесуальні порушення, які фактично не мали місця, або не мають істотного характеру і не впливають на законність та обґрунтованість оскаржуваного вироку.

Відтак колегія суддів не вбачає підстав для задоволення апеляційної скарги прокурора.

Керуючись статтями 404, 405, 407 КПК, колегія суддів, -

ПОСТАНОВИЛА:

Апеляційну скаргу прокурора у кримінальному провадженні Заворотної Олени — залишити без задоволення.

Вирок Кіровського районного суду м. Дніпропетровська від 14 грудня 2022 року щодо Науменка Віктора Олексійовича, обвинуваченого у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 171, ч. 2 ст. 28, ч. 2 ст. 294, ч. 2 ст. 28, ст. 340 КК України, та Ботвінова Ростислава Геннадійовича, обвинуваченого у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 171, ч. 2 ст. 28, ч. 2 ст. 294, ч. 2 ст. 28, ст. 340 КК України, - залишити без змін.

Ухвала набирає чинності з моменту її проголошення і може бути оскаржена шляхом подачі касаційної скарги до Верховного Суду протягом трьох місяців з дня проголошення судового рішення судом апеляційної інстанції.

Судді:

А.О. Пістун

О.Ю. Іванченко

В.В. Руденко

Виготовлено з АСДС

Всього на
аркушах
Начальник відділу
архіву
Наталія Клішова

Прочитано, прономеровано, скріплено підписом та
печаткою